

ת"פ 8626/06/14 - מדינת ישראל נגד יבגני קונובל

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 8626-06-14 מדינת ישראל נ' קונובל(עציר)
8640-06-14
21 אוקטובר 2014

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אטיאס
נגד
הנאשם
יבגני קונובל (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד חיימוביץ

[פרוטוקול הושמט]

הכרעת דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום בעבירה של היזק לרכוש במזיד, בהתאם להוראת סעיף 452 לחוק העונשין התשל"ז-1977.

על-פי המתואר בכתב האישום, בתאריך 2.6.14, בסמוך לאחר דיון בת"פ 48790-02-14 בעניינו של הנאשם, סירב הנאשם להשתחרר ורצה לחזור אל כותלי הכלא. או אז יצא הנאשם מהכניסה הראשית של היכל בית המשפט, נטל עמוד המשמש לחסימת באי ההיכל וניפץ באמצעותו את שמשת הזכוכית של הכניסה. בסמוך לכך נכנס הנאשם לתוך בית המשפט והושיט את ידיו מעלה לצורך אזיקתם על ידי המאבטחים של משמר בתי המשפט. בטרם נשמעו הטיעונים הנאשם, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן. לאחר קבלתו טענו הצדדים באופן חופשי לעניין העונש.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי עסקינן בנאשם כבן 34, גרוש, ללא ילדים, יליד אוקראינה. בנוגע למשפחתו הגרעינית מצוין כי הנאשם הנו בן יחיד לזוג הורים אשר התגרשו בהיותו כבן 6. הנאשם מסר כי אמו נישאה מחדש ואביו החורג גידל אותו כבן לכל דבר ועניין. זה ציין כי הוריו מתגוררים באוקראינה וכי מאז שעלה ארצה הינו בקשר טלפוני עם אמו. עוד מסר הנאשם כי סיים מסלול לימודים מלא בארץ מוצאו ועלה ארצה בגיל 18. הלה גויס לצבא אך ערק בשל חוסר רצון להמשיך בשירות הצבאי. לאחר מכן, עבד בעבודות זמניות ובגיל 24 נישא.

כמו כן, פירט הנאשם על הרשעתו בגין עבירות של סחיטה באיומים ואונס ואת הרקע לביצוע המעשים. לאחר שחרורו

עמוד 1

ממאסר זה עבד במפעל ביהוד ולפני כשנתיים פוטר מעבודתו. מאז הוא אינו עובד ומחוסר דיור. לפני שנה עבר להתגורר ברחובות מצפה רמון ובמהלך החורף פרץ למבנה נטוש בשל הקור ולאחר שנמצא על ידי המשטרה הופנה למחלקת הרווחה אשר דאגה לשילובו בהוסטל של דיירי רחוב בבאר שבע. לאחר שילובו בהוסטל, הלה נבהל מנביחות כלב ומאז איבד את יכולת הדיבור. עוד מסר כי נשלח לבדיקה פסיכיאטרית, אולם, בכסף שניתן לו עבור דמי נסיעה לבדיקה השתמש בו לקניית סיגריות ולפיכך לא עבר בדיקה זו.

שירות המבחן התרשם כי המדובר באדם אשר מזה מספר שנים מתקשה לקיים אורח חיים נורמטיבי, יציב. ברקע למעשים שימוש בסמים ומחשבות גדלות. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מרוכז בעצמו ובצרכיו, ומגיב באופן אימפולסיבי ואלים, כאשר צרכיו ורצונותיו אינם נענים.

שירות המבחן מציין כי מהמידע מהוסטל "בית נתן" עולה כי התנהגותו בהוסטל התאפיינה בחוסר שיתוף פעולה, אגרסיביות, ואי ביצוע מטלות הבית. עוד צוין כי ביום שבו אמור היה להתחיל בעבודה חדשה, הפסיק לדבר והחל להתכתב בפתקים בלבד. כמו כן, הלה הגדיר עצמו בפני המטפלים כ"מלך". המטפלים בהוסטל זה ציינו כי גרושתו של הנאשם וחבר נוסף מלווים אותו ומהווים עבורו גורמי תמיכה וכי השניים ציינו בפניהם כי מאז שהשתתף הנאשם בפסטיבל באוקראינה בו השתמש בחומריים פסיכואקטיביים התנהגותו מתאפיינת במוזרות רבה, בכללה, הלה מגדיר עצמו כ"משיח" וכן הגיע למקום עבודתו יחף, כשכפות רגליו שחורות.

בעקבות המפורט לעיל נבדק הנאשם מספר פעמים במחלקה פסיכיאטרית ובבדיקה מיום 9.2.14 הומלץ על הסתכלות ואבחון. מאחר והנאשם הביע הסכמה לכך לא אושפז בכפייה, אולם לבסוף לא הגיע לבדיקה וזאת כמפורט לעיל. מחוות הדעת מחודש מאי 2014 אשר הוגשה בתיקו האחרון נמצא הנאשם כמי אשר אינו לוקה בנפשו ועל כן אינו נזקק לאשפוז במחלקה הפסיכיאטרית.

עוד מצוין כי במסגרת הליך המעצר בתיקו הקודם נבחנה אפשרות שילוב הנאשם במסגרת "בית לחיים". המפקחת המחוזית במחוז דרום מסרה לשירות המבחן כי אינה סבורה כי הנאשם מתאים למסגרת זו נוכח גורמי הסיכון אותם מנתה. עוד מסרה כי אין בנמצא מסגרת אחרת המתאימה לנאשם. אשר לעבירה נשוא כתב האישום דנן שירות המבחן מציין כי הנאשם מסר כי לאחר ששוחרר במהלך דיון בבית המשפט הבין כי כעת עליו לתור אחר מזון ודיור ולפיכך החליט לבצע את שעשה.

עוד הוסיף כי גם כיום סבור כי אין מענה שיוכל לדאוג לצרכיו ולכן למיטב הבנתו יאלץ שוב לבצע עבירות עתידיות על מנת לשוב לכותלי בית הסוהר. הלה הביע שביעות רצון מהמעצר, שם זוכה לכל צרכיו הבסיסיים. שירות המבחן הבהיר לו כי לאחר ריצוי העונש עליו לפנות לרשות שיקום האסיר אשר תסייע לו בהתמודדות מחוץ לכותלי בית הסוהר.

בסיום הדברים שירות המבחן העריך כי נוכח דפוסיו האלימים, נוכח התנהגותו הפסיבית המרוכזת בצרכיו וכן נוכח חוסר שיתוף פעולה בהליכי שיקום- נשקפת מהנאשם רמת סיכון גבוהה להתנהגות אלימה בעתיד. לאור האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגבי נאשם זה.

טיעוני הצדדים

בדיון שנערך בפניי ביום 16.9.14, הפנתה ב"כ המאשימה לגיליון הרשעותיו הקודמות ובפרט לכך שביום 2.6.14 הורשע ונדון בפני כב' השופט ברסלר-גונן בעבירות דומות. עוד הושם דגש על כך שמיד לאחר שהוחלט על שחרורו של הנאשם, (בשים לב לכך שסיים לרצות את העונש שנגזר עליו לאחר ניכוי ימי המעצר) הלה ביצע את המיוחס לו. זו ציינה כי אפילו לנאשם נסיבות חיים אשר אינן פשוטות, אין מנוס אלא להרחיקו מהחברה על מנת להגן על שלומה.

בהתאם לתיקון 113, ובשים לב לנסיבות ביצוע העבירה אשר בוצעו במקום ציבורי בו הסיכון כי עוברי אורח יפגעו הינו גבוה - עתרה למתחם ענישה הולם הנע בין 9 חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל. נוכח התנהגותו הבריונית, נוכח האמור בתסקיר ובפרט לרמת הסיכון הגבוהה, ונוכח עמדתו המפורשות של הנאשם כי בעתיד יחזור על מעשיו - עתרה להטלת עונש ברף הגבוה למתחם לו עתרה.

מנגד, סבור ב"כ הנאשם כי רצונו של הנאשם להישאר מאחורי סורג ובריח נובע מהמצוקה הקשה בה הלה נתון. במצב דברים זה, החמרה בענישה תחטיא למטרה האמתית. עוד הוסיף כי נסיבות ביצוע העבירה לפיהן מיד לאחר שפגע בדלת הכניסה הושיט ידיו למאבטחים על מנת שיכבלו אותו מלמדת כי הסכנה אשר נשקפת מנאשם זה הינה לרכוש בלבד ולא לחיי אדם.

אשר לאמור בתסקיר שירות המבחן ציין כי אי מציאת מסגרת מתאימה לנאשם זה הינה בבחינת תעודת-עניות של גורמי הרווחה השונים אשר נואשו מלסייע לנאשם. לדבריו, יש להמשיך ולתור אחר מציאת פתרון הולם. עוד ציין כי ברי שעונש מאסר ממושך אינו בבחינת פתרון שכן בסופו של יום הלה ישתחרר ונעמוד שוב בפני אותה סיטואציה בה אנו עומדים כיום. בנסיבות אלו, עתר להסתפק בתקופת התנאי שהוטלה על הנאשם בתיקו האחרון וכן עתר להורות לרשויות השונות, בכללם - משרד הרווחה, הרשויות המקומיות, המאשימה וכן הרשות לשיקום האסיר- לסייע לנאשם בכל דרך אפשרית.

הנאשם ביקש להוסיף על דברי בא כוחו ומסר כי אין לו משפחה בארץ וכי ניסה להשתלב בהוסטל של מחוסרי דיור - ללא כל הצלחה. עוד הוסיף כי ביום שישתחרר ישוב על העבירות בכגון דא. יצוין כי התקשורת עם הנאשם נעשתה באמצעות סימנים והנהון ראשו במענה לשאלות בית משפט.

דיון והכרעה

על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב "**בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**".

במקרה שבפניי, פגע הנאשם בזכות לקניין, זכות אשר עומדת במלוא תוקפה גם שעה שאין עסקינן ברכוש פרטי אלא ברכושו של הציבור. יש במעשיו כדי לפגוע בעקיפין בסמלי שלטון וחוק, וכך גם באופן מסתבר מעשים אלו יכולים להביא

לפגיעה בביטחונם האישי של עוברי אורח והמאבטחים אשר שהו בהיכל בית המשפט במועד האירוע. אפילו מדובר בעבירות שעניינן פגיעה ברכוש אין להקל ראש בעבירה זו, אשר המחוקק קבע בצדה עונש מקסימאלי של שלוש שנות מאסר.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת הרי שחרף העונש המקסימאלי אשר קבע המחוקק לעבירת היזק לרכוש במזיד, על דרך הכלל העונשים בעבירות אלו נעים בין עונשים צופי פני עתיד ועד מספר מצומצם חודשים מאסר בפועל, כאשר על דרך הכלל מדובר בעבירות של היזק לרכוש יחד עם עבירות נלוות.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים המפורטים לעיל הינה משמעותית. מעשיו של הנאשם היו מתוכננים מבעוד מועד, ונעשו מתוך שהנאשם מודע היטב לתוצאות מעשיו, חפץ בהן, ואף הצהיר עליהן בריש גלי בבקרו של אותו יום. בהקשר לכך, עיון במסמך שהוגש לכב' השופט ברסלר-גונן במסגרת הטענות לעונש מגלה כי זה פנה לכב' השופט וציין: "**מפה אני הולך לשבור חלון אני מעדיף להישאר בשב"ס**". את הבטחתו זו מיהר לקיים הנאשם, שכן מיד לאחר שהוסדרה הניירת המאשרת את שחרורו הטיח עמוד בזוגיות הכניסה להיכל.

היכל הכניסה של בית המשפט בבאר שבע מקורה בלוחות זכוכית גדולים שגובהם מגיע לכדי מספר מטרים. הגם שלא הוגשו לעיונו של בית המשפט תמונות, הרי שנתון זה הינו בידיעת כל הצדדים, וכך גם בידיעתו של מותב זה, אשר מידי יום ביומו פוקד את ההיכל. שבירת לוח זכוכית שכזה יש בה כדי להעמיד בסיכון את הנוכחים במקום, שהינו מקום ציבורי הומה אנשים, לרבות המאבטחים. כך גם העובדה שהנאשם, לאחר שניפץ הזכוכית הרים ידיו כלפי מעלה אינה שוללת פוטנציאל שאירוע שכזה יתדרדר לכדי אלימות, וזאת היה ומי מהמאבטחים היה מבחין במעשיו של הנאשם מבעוד מועד ומבקש למנוע ממנו את ביצוע המעשים.

יתירה מכך, לא ניתן להתעלם מהעובדה שהנאשם בחר לבצע את המיוחס לו בעודו מצוי בגדרי בית המשפט אשר זה עתה גזר את דינו, ולא זו בלבד, אף מצא לילך כברת דרך לקראתו שעה שגזר עליו עונש מתון. מצופה מכל באי היכל בית המשפט לנהוג בכבוד המתבקש מעצם הגעתם אל בית המשפט ונוכחותם במוסד אשר כל תכליתו אכיפת חוק ועשיית צדק. התנהלות זו, כאמור, יש בה כדי לפגוע בכבודו של בית המשפט. לצד זאת, הדברים יסויגו ויצוין כי פגיעה ספציפית זו אינה רבה, ונמצאת בשולי הדברים.

אין המדובר במי שמבקש לנקום בפלוני, וכך גם אין המדובר במי שפוגע ברכוש כדי להקל על גניבת רכוש אחר, וכאמור כל תכלית המעשים הינה להותיר הנאשם בבית הסוהר כפי רצונו. יש בנתונים אלו כדי להקהות מחומרת מעשיו של הנאשם. יש להניח כי לו הייתה לנאשם אפשרות "להשתכן" בכלא ללא ביצוע עבירה פלילית, לא כל שכן לו הייתה ברשותו קורת גג מסודרת, היה נמנע מביצוע המעשים המיוחסים לו. מנגד, אין להקל ראש במעשים אלו, והנאשם אינו יכול לחסות תחת רצון זה או להצדיק את מעשיו אך בשל הייאוש שאחז בו עובר לביצועם.

לאור כל האמור לעיל, הנני לקבוע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם בפניי נע בין 2 - 10 חודשים מאסר בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם

בקביעת העונש בגדרי המתחם אותו קבעתי יש ראשית לקחת בחשבון לקולא את הודאת הנאשם. על דרך הכלל יש בהודאה מעין זו, מעבר לחיסכון בזמן שיפוטי, משום חרטה ונטילת אחריות. לא כך הם פני הדברים בתיק שבפניי: הנאשם אינו מתחרט או מביע כל צער על מעשיו. נהפוך הוא, הנאשם חפץ בתוצאות הנלוות למעשיו, מעוניין שעונשו יהיה ארוך ומשמעותי באופן שיסיר מלבו דאגה לצרכיו היומיומיים על חשבוננו של הציבור (הגם שמוכן לשלם על כך בחירותו).

לנאשם נסיבות חיים שאינן פשוטות כלל ועיקר, בכללן קשיי התאקלמות בארץ, מצוקת דיור, מצוקה כלכלית, בדידות, העדר סביבה תומכת ומצב נפשי רעוע, כפי הנראה על רקע שימוש בחומרים משנה תודעה הבא לידי ביטוי בהתנהגויות מזרות, הזנחה כללית ושגעון גדלות.

בצד האמור לעיל, לא מצאתי לקבל את דברי ב"כ הנאשם אשר הפנה, ולו בעקיפין, אצבע מאשימה כלפי רשויות הרווחה, אשר לדבריו אינן עושות די על מנת לסייע לנאשם. מעיון בתסקיר שירות המבחן אין לומר כי לא נעשו ניסיונות לסייע לנאשם, לרבות שילובו בהוסטל לחסרי דיור. מתסקיר שירות המבחן עולה כי בעבר הופנה הנאשם על ידי גורמי הרווחה להוסטל לדיירי רחוב, אולם שם התנהג באגרסיביות ולא שיתף פעולה כפי הנדרש. כמו כן, הלה, לאחר בדיקה פסיכיאטרית הופנה להסתכלות ואבחון ואף ניתן לו כסף עבור תשלום נסיעה לבית חולים "גהה", אולם זה השתמש בכסף זה לקניית סיגריות. עוד מפורט בתסקיר כי במסגרת הליך המעצר בתיקו הקודם, נבחנה פעם נוספת אפשרות שילובו במסגרת "בית לחיים", אולם המפקחת האזורית במחוז דרום סברה כי הלה אינו מתאים למסגרת זו בין היתר נוכח חשש כי יפגע במטופלים אחרים שהינם חלשים לאור עברו והתנהגותו האלימה.

הנאשם, במובנים רבים, ניתב את חייו אל הנקודה העגומה בה מצוי כעת, בין אם מעורבותו בעבירות פליליות חמורות, בין אם נוכח שימוש בחומרים משני תודעה ובין אם בקושי להיעזר בגורמי תמיכה וטיפול. התנהלות זו עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר אשר מתרשם שלנאשם סיכוי נמוך להיעזר בגורמים שונים, וקושי ניכר להשתלב במסגרות טיפוליות תוך שזה מרוכז בעצמו ובצרכיו.

יתירה מזו, עיון בגזר הדין שניתן בעניינו על-ידי כב' השופט ברסלר-גונן במועד ביצוע העבירה, מלמד כי כב' השופט ברסלר-גונן מצא להקדיש חלק ניכר מגזר הדין ביחס לחובתה של החברה לדאוג לחלשים בה, והדגיש בסופם של דברים כי עותק מגזר הדין יישלח לאגף הרווחה בעיריית באר ובעיריית פתח תקוה, וכן לרשות לשיקום האסיר. הנאשם כלל לא ניסה לנצל פתח זה שניתן לו מאת בית המשפט, ובחר בדרך הקלה על-ידי פגיעה ברכוש הציבור.

אין המדובר בנאשם שזו הסתבכותו הראשונה עם החוק, הנאשם חטא בעבר בעבירות קשות, והדברים מכוונים בעיקר לכך שבשנת 2005 נגזרו עליו 70 חודשי מאסר בפועל וזאת בגין הרשעתו בעבירות של בעילה בלא הסכמה אגב סחיטה באיומים וקשירת קשר לביצוע פשע. לכך יש להוסיף את הרשעתו בגין מעשים דומים כפי שפורטה לעיל, שבגינה תלוי ועומד עונש מאסר מותנה בן 5 חודשים שהינו בר-הפעלה בתיק שבענייננו.

סעיף 40 ה' לחוק העונשין מאפשר לחרוג לחומרה ממתחם העונש ההולם אם מצא כי: "יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור ... בית המשפט לא יקבע כאמור אלא אם כן מצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או הוצגה לו חוות דעת מקצועית".

המקרה שבפנינו נופל לגדרם של אותם מקרים אליהם מכוון סעיף 40 ה' שפורט לעיל. גם אם אין לנאשם עבר פלילי משמעותי בעבירות כגון דא, הרי ששירות המבחן מציין במפורש כי מהנאשם נשקפת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה ופורצת גבולות, ועיקר העיקרים: הנאשם "הודיע" לבית המשפט כפי שעשה בעבר כי בשעה שישתחרר מן הכלא יחזור לבצע עבירות דומות.

נתונים אלו יש בהם כדי להחמיר בעונשו של הנאשם תוך הגנה על שלום הציבור. יודגש כי הואיל ואינני סבור כי מלכתחילה יש לקבוע את עונשו של הנאשם ברף העליון של המתחם אותו קבעתי (בין היתר נוכח הודאתו ומצבו הסוציאקונומי הקשה) או אז ההחמרה בגין ההגנה על שלום הציבור לא תמצא ביטוי בענישה מעבר לתקרת מתחם העונש אותו קבעתי, אלא תהיה באופן יחסי בגדרי המתחם.

הפעלת מאסר מותנה

אין מחלוקת כי המאסר המותנה אשר ניתן במסגרת ת"פ 48790-02-14, חל בענייננו. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי על דרך הכלל יש להורות על הפעלת המאסר במצטבר. בית המשפט העליון שב וחזר על הלכה פעמים רבות (ראה בין היתר ע"פ 4716/12 מדינת ישראל נ' ע.ד. מיום 6.6.13). לא אחת דרכם של בתי משפט ליתן ביטוי מסוים להודאת הנאשם גם ע"י חפיפה מסוימת של המאסר המותנה. בענייננו נוכח הסתייגות אותה פרטתי ביחס להודאת הנאשם ובשים לב לכל שפורט לעיל לא מצאתי לחרוג מן הכלל ולפיו מאסר מותנה יש להפעיל במצטבר לכל עונש אחר.

רכיבי קנס ופיצוי

שעה שמדובר בעבירות רכוש מן הראוי להטיל גם עיצום כספי. יחד עם זאת, ובשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם ובפרט למצוקה הכלכלית בה זה נתון - מצאתי להימנע מהטלת פיצוי וקנס אשר בהכרח יביא להארכת תקופת המאסר.

סוף דבר

מכל המקובץ לעיל הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשים מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו 2.6.14.

ב. מורה על הפעלת מאסר מותנה בן 5 חודשים מת.פ. 48790-0214 במצטבר לעונש המאסר עליו הוריתי בסעיף א' לעיל וחודש בחופף. סה"כ יהיה על הנאשם לרצות 10 חודשים מאסר בפועל שימנו

מיום מעצרו.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור עבירות רכוש מסוג עוון.

ד. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירות רכוש מסוג פשע.

ה. ₪10,000 התחייבות למשך שנתיים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת רכוש. לא תיחתם התחייבות בתוך 14 יום, יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר בגין כך במצטבר לכל עונש אחר.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

**ניתנה והודעה היום כ"ז תשרי תשע"ה,
21/10/2014 במעמד הנוכחים.
דניאל בן טולילה, שופט**

הוקלד ע"י חיה דמרי